

ŠTEVILKA 5

LETNIK XXXIII

NARODNI GOSPODAR

GLASILO ZADRUŽNE ZVEZE V LJUBLJANI

V LJUBLJANI, DNE 14. MAJA 1932

VSEBINA: Glavna skupščina Zadrugne zveze v Ljubljani. — Zakon o zaščiti kmetov. — Ant. Kratj: Važna razsodba o davčni prostosti zadrug. — Ant. Kratj: Izpremembe in dopolnitve taksnega zakona. — Iz našega zadrugištva. — Davki in takse.

Priloga „Narodnega Gospodarja“ št. 5, I. 1932.

Za vsa objavljena vabila, pri katerih ni izrecno drugače določeno, velja določba: Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in pri istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki veljavno sklepa na glade na število navzočih članov.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Cerkljah ob Krki, r. z. z. o. z., se bo vršil v nedeljo 29. maja 1932 ob pol 13. uri v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1931. 4. dopolnilna volitev. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Mlekarske zadruga v Cerkljah ob Krki, r. z. z. o. z., se vrši v nedeljo dne 28. maja 1932 ob 15. uri v dvorani Katoliškega doma v Cerkljah. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev računskega zaključka za leto 1931. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. sklepanje glede prodaje starega inventarja. 5. samostojni predlogi. 6. slučajnosti.

Redni občni zbor Gospodarske zadruga na Česnjici, r. z. z. o. z., se vrši 29. maja 1932 ob pol 9. dopoldne v zadrugnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za leto 1931. 4. volitev nadzorstva in eventualnega načelstva. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Ljudske hranilnice in posojilnice v Črnomlju, r. z. z. n. z., se vrši v nedeljo, dne 29. maja 1932 ob pol 8. uri v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 4. odobritev računskega zaključka za 1. 1932. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Mlekarske zadruga v Črnomlju, r. z. z. o. z., se vrši v nedeljo, dne 29. maja 1932 ob 9. uri v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 4. odobritev rač. zaključka za leto 1931. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Kmečko-delavske hranilnice in posojilnice v Dolu pri Hrastniku, r. z. z. n. z., se vrši na praznik dne 26. maja 1932 po prvem cerkvenem opravilu ob 8. v poslovnem prostoru posojilnice. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za leto 1931. 4. nadomestne volitve načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Kmetijske nakupovalne in prodajalne zadruga v Dolu pri Hrastniku, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 29. maja 1932 ob 9. uri v zadrugnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. čitanje revizij-

skega poročila. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1931. 4. nadomestne volitve. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice na Dobravi pri Kropi, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo 29. maja popoldne ob 16. uri v posojilničnem prostoru na Srednji Dobravi št. 11. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika obč. zbora 1. 1931. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1931. 4. slučajnosti.

Občni zbor Strojne zadruga v Dragonji vasi-Mihovcih, r. z. z. o. z., se vrši dne 29. maja 1932 ob 13. uri v hiši načelnika Persuha. Dnevni red: 1. odobritev računskega zaključka za leto 1931. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. volitev nadzorstva. 4. čitanje zadnjega revizijskega poročila. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Lončarske zadruga v Filovcih, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 29. maja 1932 ob 2. uri popoldne v hiši predsednika. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. volitev načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za leto 1931. 4. čitanje zadnjega revizijskega poročila. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetijskega društva v Horjulu, r. z. z. o. z., se vrši v nedeljo 29. maja 1932 ob 3. uri popoldne v zadrugnih prostorih. Dnevni red: 1. odobrenje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za leto 1931. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Delavske hranilnice in posojilnice v Hrastniku, r. z. z. n. z., se vrši 22. maja 1932 ob pol 10. uri popoldne v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. odobritev rač. zaključka za leto 1931. 3. nadomestne volitve. 4. slučajnosti.

Občni zbor Zadrugne elektrarne v Izlakah, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 5. junija 1932 ob 3. uri popoldne v Zadrugnem domu. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. revizijsko poročilo. 3. odobritev rač. zaključka za leto 1931. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Kmetijske nabavne zadruga Št. Jurij pri Grosupljem, r. z. z. o. z., se vrši dne 29. maja 1932 ob 11. uri popoldne v prostorih g. Josipa Perme. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1931. 4. poročilo o izvršeni reviziji. 5. volitev nadzorstva. 6. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice Št. Jurij pri Grosupljem, r. z. z. n. z., se vrši dne 30. maja 1932 ob 7. uri zjutraj v prostorih g. Josipa Perme iz Ponovevasi št. 27. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za 1. 1931. 4. poročilo o izvršeni reviziji. 5. slučajnosti.

NARODNI GOSPODAR

GLASILO „ZADRUŽNE ZVEZE“ V LJUBLJANI.

Člani „Zadruž. zveze“ dobivajo list brezplačno. Cena listu za nečlane po 25.— Din na leto, za pol leta 12-50 Din.
Cena inseratov po dogovoru. — Izhaja 15. dne vsakega meseca. — Rokopisi se ne vračajo.

Glavna skupščina Zadružne zveze v Ljubljani.

Letošnja glavna skupščina Zadružne zveze v Ljubljani se je vršila dne 9. maja. Bila je nenavadno mnogoštevilno obiskana. Nad 250 udeležnikov iz vsega Zvezinega področja je bilo napolnilo „Belo dvorano“ hotela Union, da čuje poročila o zadružnem delu v preteklem letu in da prejme navodila za bližnjo bodočnost.

Ker je bil odsoten predsednik dr. A. Korošec in je bil tudi prvi podpredsednik službeno zadržan, je glavno skupščino otvoril in jo vodil drugi podpredsednik prof. dr. Karel Capuder. Predsednik je uvodoma na kratko orisal težavne gospodarske razmere, v katerih živimo, opozoril na pasivnost naše trgovinske bilance in omenjal našo odvisnost od tujega kapitala, ki vleče leto za letom velike dobičke v tujino.

Pozdravil je zastopnika Zadružne zveze v Zagrebu, njenega ravnatelja g. dr. Vekoslava Gortana in prebral brzojavni pozdrav Glavnega Zadružnega Saveza v Beogradu. Za zapisnikarja je imenoval Zvezinega tajnika g. Antona Kralja, za overovatelja zapisnika pa gg. Alojzija Kocmurja in dr. Fr. Kržana, na kar se je prešlo k posameznim točkam dnevnega reda.

Poročilo načelstva.

Po odobritvi zapisnika o lanski glavni skupščini je podal poročilo načelstva o de-

lovanju Zveze in o poslovanju načelstva ravnatelj g. Fr. Gabrovšek. Poročal je sledeče:

Letošnjo glavno skupščino obhajamo v gospodarskih razmerah, kakršnih pač nihče izmed nas še ni doživljal. Že lani smo morali na občnem zboru govoriti o gospodarski krizi, letos pa je tega govorjenja povsod toliko, da ta beseda prevpije ves drugi hrušč in trušč dnevnega življenja. Kljub temu, da nam je vsem ta beseda neprijetna, pa se moramo vendar pri njej pomuditi tudi letos, ker je stalo vse delo Zadružne zveze preteklo leto v tem znamenju in zlasti v znamenju zmed na denarnem trgu. O vzrokih in poteku gospodarske krize same ne bomo govorili. Napisanega je bilo o tem že tudi pri nas premnogo. Moramo pa spregovoriti par besed o razvoju denarne krize, v kolikor zadeva naše zadružništvo.

Pred letom dni smo še govorili o obilici denarnih sredstev in o veliki likvidnosti denarnih zavodov na Slovenskem. Da, na lanski glavni skupščini je bilo celo govora o zmanjšanju obrestne mere. Nikomur ni prihajalo na misel, da se bo že v sredi maja preteklega leta začela ta likvidnost manjšati. Kljub gospodarski krizi pred letom dni ni bilo govora o denarni krizi. Potem pa so hiteli dogodki drug za drugim. V sredi maja se je zrušil dunajski Kreditni zavod. Ogromni milijoni tujega kapitala so takrat tekli iz

naših pokrajin nazaj v inozemstvo. Prišel je zakon o stabilizaciji dinarja in z njim nove devizne odredbe. Denar je vidoma začel kopneti. Skrčenje kreditov pri Narodni banki 8. avgusta je pomenilo novo zadrego denarnih zavodov. Prišel je v septembru padec angleškega funta. Ljudstvo se je vznemirilo, začeli so se navali na denarne zavode. Denarna kriza je postala čisto očitna. Od takrat valovi to pomanjkanje denarja enkrat višje, drugič nižje. Prišli so meseci skoro popolnega pomirjenja, prišli pa zopet meseci skrajnega pomanjkanja gotovine. Vse to ste gospodje zadrugarji sodoživljali, vse to ste voditelji kreditnih zadrug morali skupno z nami prebolevati.

Nehote nastaja vprašanje, kje so vzroki. Glavni vzrok je pač splošno medsebojno nezaupanje. Neprestani polomi, ki se vrste od polomov na newyorški borzi v novembru l. 1929, pa do Kreuger-jevega samoumora, so v ljudeh omajali zaupanje v obstoječi gospodarski red. Tudi tisti, ki prav nič ne verjamejo v boljše vize in komunizem, pričakujejo nekaj novega. Četudi ne vedo, kaj naj bi to bilo, vendar mislijo, da mora na ruševinah starega gospodarstva nastati nekaj novega. Ta občutek negotovosti ne preganja samo lastnikov velikih kapitalov, ki jih prenašajo iz države v državo, ampak omamlja tudi najmanjše lastnike, ki si ubijajo glavo, kako pri splošnem polomu rešiti svoje imetje. Ta negotovost in zmedenost se druži z veliko človeško sebičnostjo, ki noče ničesar slišati o škodi, ki jo more napraviti bližnjemu, ampak misli le na sebe in svojo rešitev.

Poudariti smo morali ta vzrok denarne stiske, da se jasno vidi, da ni tozadevno krivde na naših denarnih zavodih, ampak, da so vzroki drugod, izven našega območja, in da je naše skupno trpljenje v tej denarni stiski posledica razmer, nasproti katerim smo mi zaenkrat brez moči.

Vpliv denarne krize se je poznal pri vsem delu Zadružne zveze v l. 1931. V začetku leta je mogla Zadružna zveza dajati posameznim zadrugam še kredite. Zaradi tega so se tudi zvišali kot vidite iz računskega zaključka v l. 1931 od 74,872.058 76 Din na 76,621.468 94 Din. Kasneje je seveda dajanje novih kreditov popolnoma prenehalo in je morala Zadružna zveza začeti kredite tudi odpovedovati. Razumeli boste, da to ni lahko. Naše kmetско združništvo ima svoj denar izposojen stanu, ki je pri sedanjih gospodarski krizi najbolj zadet. Eno milijardo znašajo kmetški dolgovi v dravski banovini. Od tega so posodile kmetom rajfajzenovke in šulcedeličevke 752 milijonov. Kako naj te sedaj izterjajo ta denar od kmetov? Kje ga naj ti vzamejo, ko le v premnogih slučajih niti obresti ne morejo plačati? In kako naj potem Zadružna zveza izterja od teh zadrug kredite, ki jih jim je dala? Na drugi strani pa je bil tudi dotok novih naložb v preteklem letu minimalen, nasprotno smo morali celo leto računati z dvigi. Naložbe pri Zadružni zvezi, ki so v prejšnjih letih zrastle redno preko 20%, so v l. 1931 zrastle z obrestmi vred za malenkostno vsoto 100 000 Din.

Vse delo Zadružne zveze preteklega leta je žalibog bilo pod vplivom teh zmedenih gospodarskih razmer. S tem pa je tudi označen razvoj vseh naših kreditnih zadrug. Dokler ni prišlo do skrajne denarne stiske v pretekli jeseni, so skušale vse pomagati kmetu preko teh težkih razmer. Z malimi posojili in s konvertiranjem dolgov so olajševale njegova težka bremena. Ko pa je prišla denarna stiska do viška, se je tudi njihovo delo moralo temu primerno preurediti. Mnogo dela nas je stalo, da smo dopovedali zadrugam, naj skrbijo za močne rezerve. Gotovo je prav, da zadruge pomagajo s podporami raznim gospodarskim in kulturnim napravam, ne smejo pa pozabiti tudi na

svoje rezerve. Nihče ne more vedeti, kje se pokaže izguba, ki jo je treba pokriti. Mora se pa vsak tudi zavedati, da pomeni rezervni zaklad pri denarnih zadrugah obenem dviganje zaupanja do zavoda. In še na eno ne smemo pozabiti, če govorimo o podporah, ki jih dajejo zadruge. Kar napravijo kreditne zadruge dobička, ga napravijo z obrestno diferenco. Te obresti plačajo dolžniki in to so premnogokrat najšibkejši sloji v dotičnem kraju. Če se daje potem podpora za stvari, ki bi jih morale napraviti občine in druge institucije s prispevki, ki se enako razdele po davčni moči občanov, je precej jasno, da se je dala taka podpora v korist močnejših na škodo šibkejših. Zadruge naj ne izgube izpred oči, da niso samo denarne institucije, ampak da so res zadruge z namenom, da koristijo svojim članom, da delajo za prospeh svojega kraja in ne morda v svojo lastno korist. Tudi v sedanjih tako težkih časih moramo prav iz tega razloga obsoditi previsoko diferenco, ki se še opazi tuintam med obrestno mero posojil in vlog. Skrb vsakega načelstva kreditne zadruge naj bo tudi ta, da bodo upravni stroški čim manjši in obsegu zadruge prikladni. Ne dopustimo, da bi v idealno delo našega zadružništva začeli nepoklicani mešati svoje osebne koristi! Čim bolj teži svet za mamonom, tem bolj svetel mora biti idealizem zadružnega delavca, delavca za druge. In to tudi pri kreditnem zadružništvu!

Tudi ostalo zadružništvo je moralo mnogo pretrpeti radi gospodarske krize. Naše nabavne in prodajne zadruge so uvidele, kako jim raste postavka „terjatve pri članih“. Nastalo je neprijetno izterjavanje, dvakrat neprijetno, ker gre večinoma za kmete, ki sicer trdno stojijo, ki pa so brez dohodkov. Vendar pa mora biti skrb vsake zadruge, da ji ta postavka neprimerno ne zraste, ker sicer postavlja ves svoj obstoj v

nevarnost. Mlekarske zadruge so se sicer v preteklem letu živahno gibale, ker je bilo mleko edino, kar je še mogel kmet prodati, toda cene mleku in mlečnim proizvodom so padale nižje in nižje. Mnogim zadrugam so ti padci cen prekrižali prvotne kalkulacije. Živinorejske zadruge so delale prav živahno. Pristopilo je k Zadružni zvezi 10 novih. Te zadruge zbirajo okrog sebe — to moramo z veseljem poudariti — zlasti mlajše gospodarje in fante. Tako bude smisel za skupno delo v mlajšem rodu naših zadrugarjev.

Preteklo leto je obetalo rešitev agrarne reforme, v kolikor ta zadeva gozdove. Ustanovljenih je bilo dolga vrsta pašniških in gozdnih zadrug, ki so imele namen prevzeti dele gozdov veleposestev. Zdi se sedaj, da ne bodo prišle do prave veljave. Zadružna zveza teh zadrug ni sprejela v svoje članstvo, dokler ni bilo gotovo, da bodo mogle začeti z intenzivnim delom. Zato jih naše „Poročilo“, ko govori o članstvu, ne navaja.

Kljub težkim razmeram je propagandno delo Zadružna zveza vršila podobno kot druga leta. Naj omenimo samo par stvari:

„Narodni Gospodar“ je izhajal v 1530 izvodih. Naša želja je, da bi ga res vsi člani načelstev in nadzorstev zadrug natančno prebirali. Še vedno opazimo, da mora naše tajništvo odgovarjati na vprašanja o stvareh, o katerih je bilo v „Gospodarju“ dovolj povedanega. Zadružna šola je imela 36 gojencev. Vse zadruge, ki priporoče posamezne gojence, naj bi imele pred očmi prvi in glavni namen Zadružne šole, ki hoče kmetske fante, ki mislijo ostati na kmetski zemlji, vzgojiti za dobre zadružne delavce. Statistika je izšla kot prejšnje leto. Tudi tu imamo prošnjo do vseh zadrug. Naj bi nam res hitro in točno poročale vse, kar je za statistiko potrebno. To

delo je obširno delo, morejo ga nam pa zadruge zelo olajšati, če nam pošljejo o pravem času vse podatke. Zadrugnih predavanj je bilo 73, knjigovodskih tečajev za tajnike zadrug 5, dalje so bili 4 drugi večji tečaji. Niso pa v tem všteti razni občni zbori s predavanji in tudi niso vštete ustanovitve zadrug.

Revizij je izvršila Zadrugna zveza v preteklem letu 361. Ob koncu leta ni bilo nobene zadruge, pri kateri bi bila revizija zaostala nad dve leti. Poleg revizij so revizorji sodelovali v 318 slučajih pri inventurah, pri vpeljavanju knjigovodstva, pri pregledu računskih zaključkov in z udeležbo pri občnih zboreh. Po vsaki reviziji so revizorji skušali zbrati člane načelstva in nadzorstva in jim takoj na licu mesta podati čim jasnejši pregled dela zadruge in jih opozoriti na posamezne napake in na način, kako naj jih odpravijo. Revizijsko delo Zadrugne zveze ni samo ogromno po obsegu, ampak je tudi delo največje važnosti. Ne bomo sicer dosegli nikoli tozadevno popolnosti, vendar smemo reči, da se je v zadnjih letih revizorsko delo poživilo in zelo izpopolnilo. Vzeti moramo tudi letos v zaščito naše revizorje, katerim se večkrat očita sitnost, malenkostnost i. t. d. Poudariti moramo, da je revizorsko delo že radi tega težko delo, ker ima vsak opraviti s tolikimi ljudmi, da je nemogoče povsod zadeti najpripravnejši način, kako komu povedati napake njegovega poslovanja. Vsak revizor skuša odstraniti napake zlepa, včasih pa seveda meni, da je potreben tudi ostrejši nastop. Prosimo vse zadruge, naj to upoštevajo. Prosimo dalje vse zadruge, naj skrbijo, da bodo nodostatke, ki so v revizijskih poročilih omenjeni, res v določenem času odpravile. Če ni mogoče odpraviti napak v določenem času, naj prosijo zadruge za podaljšanje roka. Nič ni nadležnejšega za Za-

družno zvezo kot birokratično opominjanje, kateremu se pa pri najboljši volji ne moremo izogniti, če ne dobimo od zadrug predpisanih poročil. Pa še to naj dodamo, ko govorimo o revizijskem delu: Kadar doživimo pri katerikoli zadrugi kake težave, vselej se jih oglasi premnogo z vprašanjem: Kaj pa dela Zadrugna zveza, kaj delajo njeni revizorji, da so mogoče take napake? Vselej pa se pokaže, da so revizorji opominjali, svarili, pa da se načelstvo za vse te opomine ni zmenilo ali pa, da si je samo zastiralo oči in ni hotelo videti, da so grajane napake res napake. Zadrugna zveza namreč nima kazenskih sredstev, ampak more le opozoriti na napake. Zadnje sredstvo, ki ga ima Zadrugna zveza, to je izključitev, seveda ni več zdravilo. Ko govorimo o tem, naj izrazimo še eno željo, naj bi namreč tudi nadzorstva zadrug natančneje vršila svojo nalogo in da se ne bi zanašala samo na revizorje. V dveh letih se lahko pri zadrugi zgode napake, ki jih nobena graja revizorjeva ne more več popraviti.

Načelstvo Zadrugne zveze je imelo v preteklem letu 43 sej, celotni odbor pa 3. Pri teh sejah so še pretresala vsa vprašanja, ki se tičejo naših zadrug. Načelstvo je imelo v evidenci vse zadruge, vse njih križe in težave. Skušalo je najti pota, da more vsaki zadrugi v njenem položaju pomagati, zlasti pa, da more najti povsod pravo smer in pot, kako voditi vse naše zadrugništvo k vedno večjemu uspehu.

Pisarna je odposlala 26.620 pisem in prejela 16.255. V tem niso všteta denarna pisma. Okrožnic je bilo odposlanih 29, v 9269 izvodih. Poleg tega je naš oddelek v Mariboru odposlal 1270 dopisov in 4 okrožnice in prejel 783 dopisov. Uradništvo je svoje delo vršilo vzorno in mu moramo na tem mestu izreči pohvalo za delo in za pravo razumevanje svojega dela.

Težki časi, v katerih živimo, so pokazali dobre in slabe strani v našem združništvu. Pokazalo se je, da je moč solidarnosti ogromna sila in da je te zavesti veliko v naših zadrugah. Pokazalo pa se je v tem času, da je tuintam tudi v združništvu nekaj sebičnosti, ki se izraža čisto na svoj način. Posamezna zadruga se nekako uživi v misel, da je sama sebi namen. Njeno načelstvo vidi le svojo zadrugo in svoj kraj, zmanjka pa ji pogleda na celoto in čuta za skupnost. In vendar se mora vsaka zavedati, da je del višje enote. Ne velja to samo za male zadruge, vsem velja to. Če se borimo proti sebičnosti, se moramo boriti tudi proti sebičnosti posameznih skupin. Le železna strnjjenost nas bo držala kvišku in le silen smisel za skupne cilje, bo mogel res privedi združništvo do tega, kar naj bi pomenilo. Pa tudi celotno naše združništvo ni samo sebi namen. Vsi delamo za ves naš narod in za njegovo boljšo bodočnost. Danes je toliko govora o komunizmu. Jasno je, da nismo komunisti in da ne bomo nikoli v tem smislu, kot se danes razumeva, ker spoštujemo v polni meri pravice človeške osebnosti. Toda ne pozabimo, da je vendarle danes nujno potreben poudarek koristi in pravic celotne družbe. Združništvo smatramo za eno najmogočnejših sredstev, da uravnamo ljudsko miselnost v to smer, da si zna mnogo odpovedati v korist družbe, v kateri živi. Danes se mnogo govori proti kapitalizmu, toda kaj pomaga vse to, če se pozablja, da je glavno zlo mamonizem in da je ta duh pohlepnosti v bogatem človeku in v siromašnem. Treba tedaj obrniti duha množih od tega mamonizma k idealnejšim ciljem, iztrgati jih je treba iz vsestranskega egoizma; le tako jih je mogoče potem tudi obrniti v novo gospodarsko smer. Na tem polju se mora izkazati naše združništvo, pa bo imelo prave zasluge za obnovo člo-

veške družbe in če hočete, za nov gospodarski red. Nismo samo gospodarsko gibanje, ampak tudi vzgojno. Brez boljšega človeka ne bo boljše družbe, ne bo boljšega gospodarskega reda. Naše združništvo torej ne bo pozabilo, da ima pred seboj visoke idealne cilje, zato pa tudi ne bo v teh težkih razmerah klonilo glave in ne bo obupavalo. Naj pridejo nad nas taki ali taki udarci, idej nihče ne ubije; more jim za nekaj časa zavreti pot, da potem toliko silneje drve proti svojemu cilju. V dobi preizkušnje svojih sil smo sedaj in naj pride karkoli, ostane naše geslo: vztrajati do boljših časov v zavesti, da delamo za dobro stvar.

Poročilo nadzorstva.

Za nadzorstvo je poročal njega predsednik g. Ignacij Zaplotnik. Nadzorstvo je imelo v poslovnem letu 1931 petero svojih lastnih sej in dve skupno z načelstvom. Predsednik se je poleg tega udeleževal načelstvenih sej in tako je bilo nadzorstvo o poslovanju načelstva vedno natančno poučeno. Tudi bilanco za l. 1931 je nadzorstvo natančno pregledalo in jo primerjalo z izpiski in podtki v poslovnih knjigah. Po tem pregledu se je nadzorstvo prepričalo, da je bilanca pravilno sestavljena in da se strinja s poslovnimi knjigami. Navaja nekaj bolj značilnih postavk in omenja, da je ravnanje in uradništvo vršilo vestno svojo dolžnost, za kar jima izreka pred glavno skupščino pohvalo. Predlaga, da se podeli načelstvu absolutorij in potrdi predloženi računski zaključek za l. 1931.

Debata.

Nato se je razvila obširna debata, ki se je tikala predvsem težav, s katerimi se ima boriti združništvo.

Dr. Basaj pojasni vsebino zakona, ki se na zadruga ne nanaša. Kakor nekateri državni in na pol državni zavodi bodo mogle tudi zadruga še naprej izterjovati svoje dolgove in se torej v tem oziru zadrugam niso prikrajšale njihove pravice.

Druga stvar, o kateri tudi govori ta zakon, je moratorij za denarne zovode, katerega se pa zadruga ne bodo posluževale. Bodo že še prišli drugi boljši časi. Brez dvoma se bodo ljudje počasi pomirili, ko bodo videli, da ne bo prišlo do inflacije, s katero bi ne bilo pomagano ne zadrugam, ne zasebnikom. Biti moramo proti inflaciji, ki bi bila hud udarec posebno za varčne ljudi. Enkrat so bili varčevalci že tepeni, drugič ne smejo biti več, ker potem bi se vsakomur zdelo štedenje brezsmiselno. Vse naše združništvo je zgrajeno na varčevanju in zato moramo varčevanje ščititi.

Delegat Tovšak (Št. Ilj pod Turjakom) vpraša, zakaj niso denarni zavodi držali obljube, da bodo na novo vložene hranilne vloge izplačevali brez omejitve. Ravnatelj Gabrovšek pojasnjuje, da se je tedaj pričakovalo z vso sigurnostjo, da se bodo razmere izboljšale in da se bodo nove vloge mogle izplačevati v redu. Nekaj časa je tudi res kazalo, da gre na boljše, posebno po času, ko so se žigosali 1000 dinarski bankovci. Toda kmalu je nastala prememba in pomanjkanje gotovine je postalo veliko hujše kakor jeseni. Če denarni zavodi ne morejo priti do denarja, ga tudi sami ne morejo izplačevati.

Delegat Jakob Rajh (Ljutomer) želi pojasniti, iz kakšnih vzrokov Zadruga zveza ni dobila državne podpore kakor druga

leta in je li Zveza v poslovnih stikih z združnimi organizacijami v drugih banovinah. Dr. Basaj pojasni zadevo z državno podporo in kakšni koraki so se v tem oziru storili. Poslovnih stikov Zveza v drugih banovinah nima.

Delegat minister n. r. Vesenjaki izvaja, da je iz načelstvenega poročila razvidno, da je glavni vzrok današnji kreditni krizi nezaupanje in mamonizem. Ti dve rak-rani bremenita tudi na našem združništvu. Nevarnost je, da bo v ljudstvu prevladal kapitalistični duh. Zato je treba vedno in vedno delati na to, da bo prodrlo pravo razumevanje združnega duha. Biti moramo solidarni in svojo solidarnost kazati tudi v dejanju. Zasebniki drže denar doma v velikih množinah, dejstvo je pa tudi, da so mnogi ljudje denar izvažali v druge države. Vse to ima posledico, da je denarja premalo v obtoku.

Delegat Jevnikar (Št. Vid pri Stični) poudarja, da se je treba predvsem porazgovoriti o tem, v kakšen položaj bodo prišle posojilnice, če ne bodo mogle izplačevati hranilnih vlog in kakšne bodo posledice.

Delegat Anžič (Škocijan) priporoča, da uvedejo posojilnice dolge odpovedne roke za dviganje vlog. Do tega so posojilnice opravičene po svojih pravilih.

Dr. Basaj dodaja, da je na vsak način boljše, da se ob uradnih dnevih posluje kakor da se poslovni prostori zaprejo. Kak denar se še vedno dobi, poleg tega je pa treba ljudem pojasnjevati dejanski položaj, sicer se še bolj širijo vsakojake neosnovane govorice.

Delegat Hafner (Stari trg) želi, da bi Zadruga zveza uvedla informativno službo, kako poslujejo posojilnice, če izplačujejo hranilne vloge in po koliko, če dajejo po-

sojila itd. Zdaj se ljudje dostikrat jezijo, češ ona in ona posojilnica izplačuje, vaša pa ne.

Delegat Prosenc (Zagorje ob Savi) priporoča, da naj vse posojilnice izplačujejo enako in ne ena več, druga manj. Misli, da bi se taka enotnost dala doseči.

Delegat Osolin (Škocijan) omenja, da bi morale posojilnice uvesti nekoliko strožje postopanje. Zlasti bi se moralo od dolžnikov brezpogojno zahtevati, da plačajo v redu dolžne obresti. Tudi bi bilo dobro, da bi se zahtevalo, da morajo vsako leto odplačati petino svojega dolga. Sicer se je bati, da bo prišlo do splošnega zastoja.

Delegat Omahna (Dragatuš) priporoča tudi nekoliko strožje postopanje z dolžniki, med katerimi se zaradi novega zakona o zaščiti kineta širi mnenje, da ne bo treba plačati nobenega dolga.

Delegat Jerič (Dol. Lendava) izraža pomisleke proti prestrogemu izterjavanju. V tem oziru je treba previdnosti; sicer se bodo razmere še bolj poostriale in če se bo preveč terjalo, bodo cene posestvom še bolj padle kakor so že.

Ravnatelj Gabrovšek poudarja potrebo, da se olajša položaj dolžnikov z znižanjem obrestne mere. Takšna obrestna mera, kakršno imamo sedaj, je mnogo previsoka. Naše skupno prizadevanje mora iti v tem pravcu. Če se kje opazi, da dolžnik nalašč ne plača obresti in čaka le inflacije, ondi prizanesljivost ni na mestu. Seveda so pa zopet slučajji, ko dolžnik res ne more plačati. Iz tega se vidi, da se kako konkretno navodilo glede izterjavanja obresti ali dolžnih obrokov ne da postaviti. Stvar je treba presoditi v vsakem slučaju posebej in potem ukreniti, kar je najbolj pametno.

Delegat Jerič opozarja, da se imajo prekmurske posojilnice boriti z velikimi težavami tudi zaradi tega, ker imajo ondi precej višjo obrestno mero, nego v ostali Sloveniji.

Dr. Basaj pristavlja, da je upati, da se bodo razmere glede denarja v doglednem začele boljšati. Denar, ki so ga naši kapitalisti naložili v inozemstvu, se ondi slabo ali nič ne obrestujejo, in zaradi tega ga bo marsikdo odpoklical in raje naložil doma. Kar pa je denarja nakopičenega in skritega doma, tudi ne bo mogel trajno tako ostati, ker se nič ne obrestuje in je izpostavljen raznim nevarnostim. Tudi on izraža mnenje, da bo treba v prihodnosti delati odločno na to, da se obrestna mera zniža. V tem oziru smo bili doslej preveč popustljivi.

Delegat Jevnikar opozarja, da je znižanje obrestne mere za hranilne vloge združeno z nekimi težavami, ker je treba vlagatelje pozvati, da dvignejo svoje naložbe, ako se ne strinjajo z nižjimi obrestmi.

Delegat Šparovec (Rudnik) omenja, da ne bo nič pomagano, ako posojilnice znižajo obrestno mero, drugi zavodi pa ne. S tem bi se le doseglo, da bodo mnogi vlagatelji dvignili svoje vloge in denar nesli drugam, posojilnica bo pa ostala brez zadostnih sredstev.

Delegat Doktorič izvaja, da se moramo pri določevanju obrestne mere ravnati po pravih namenih zadružništva. Z oderuški zavodi nočemo konkurirati. Zadružništvo je tu, da koristi ljudstvu. Enako mnenje zastopa dr. Basaj, ki poudarja, da moramo iz lastne moči priti do znižanja obrestne mere.

Nato je predsednik zaključil debato in dal na glasovanje predlog nadzorstva, da se podeli načelstvu absolutorij in potrdi računski zaključek za leto 1931. Oba predloga sta bila sprejeta soglasno.

Volltev odbora.

Na predlog delegata Vesenjaka so bili v Zvezin odbor soglasno ponovno izvoljeni: dr. Anton Korošec, Bogumil Remec, dr. Karol Capuder, dr. Jakob Mohorič, Valentin

Zabret, Franc Gabrovšek, Anton Cestnik, Ivan Černoga, Ivan Lovrač, Jernej Podbevšek, Janez Strcin in dr. Dominik Žvokelj. Na novo pa so bili izvoljeni: 1. Josip Klekl, župnik v p. v Črensovcih, 2. dr. Franc Schaubach, okrožni inspektor v p. v Mariboru in 3. Franc Šegula, župnik v Makolah namesto odstopivših: Fr. Smodej, Alojzij Sagaj in dr. Josip Hohnjec.

Volltev nadzorstva.

V nadzorstvo so bili soglasno ponovno izvoljeni vsi dosedanja člani, namreč: Ignacij Zaplotnik, dr. Anton Breclj, Jakob Fatur, Ivan Klemenčič, Josip Osana, Jakob Ramovš, Matej Rihar, Martin Steblovnik in dr. Stanko Žitko.

Predavanje.

Sledilo je predavanje dr. Jos. Basaja o našem produktivnem združništvu. Predavanje priobčimo posebej v našem listu.

Slučajnosti.

Delegat Ludv. Möschl (Račje) poudarja potrebo zadružnega vnovčevanja kmetijskih pridelkov. Vsakdo določa cene svojim produktom sam, le kmet ne more tega storiti. Imamo važen pridelek, krompir, kateremu so bili trgovci v jeseni določili sramotno nizko ceno 40 do 45 par. Govorilo se je,

da ga je mnogo preveč in da se ne da vnovčiti. Letošnjo pomlad so ga pa celo uvažali iz Avstrije. Priporoča, da bi se organiziral poseben odsek, ki bi iskal podatke o krompirjevi letini doma in v sosednjih državah. Rezultat bi bilo treba ljudstvu razglasiti po časopisju.

Delegat Radej (Rajhenburg) omenja, da vinogradniki v Rajhenburgu in okolici težko vnovčujejo vinski pridelek in da je zaradi tega ondi velika stiska za denar. Priporoča rajhenburška vina v nakup.

Delegat Karol Škulj opozarja na produktivne zadrage, katerim bo treba posvečati tem večjo pozornost, čim bolj se slabša gospodarski položaj. Omenja, kakšne uspehe je dosegla Zveza lesnih domačih obrti in s kakšnimi težavami se ima boriti celo na takih mestih, kjer bi morali njena prizadevanja pospeševati.

Dr. Basaj opozarja zadrage na važnost vprašalnih pol, ki jih razpošilja finančna uprava. O isti stvari, o uslužbenskem davku in novem obrtnem redu da nekaj pojasnil tudi tajnik Ant. Kralj.

S tem je bil dnevni red končan na kar je predsednik zaključil občni zbor z zahvalo za obilno udeležbo in s pozivom, naj delegati navzlic vsem oviram vztrajajo na začrtani poti.

Zakon o zaščiti kmetov.

Dne 20. aprila 1932 je bil v „Službenih Novinah“ objavljen zakon o zaščiti kmetov z dne 19. aprila 1932, ki je z dnem objave dobil obvezno moč.

Ta zakon obsega odredbe velikega pomena ne samo za kmečko ljudstvo, ampak je važen tudi za denarne zavode in zaradi tega, ker v § 4 predčasno uveljavlja nekatere predpise zakona o izvršbi in zavarovanju.

Odredbe § 4 zakona dobe obvezno moč 15 dni po razglasitvi, t. j. počenši s 6. majem 1932.

Zakon se glasi:

§ 1.

(1) Od dne, ko dobi ta zakon obvezno moč, se odlagajo vse javne prisilne prodaje (izvršilne dražbe) premične in nepremične imovine kmetov, ki so v teku, nove prodaje take imovine pa se ne smejo dovoljevati. To velja, dokler se ne izda zakon o kon-

verziji kmetskih dolgov, najdalj pa do preteka (6) šestih mesecev od dne, ko dobi ta zakon obvezno moč. Za isti čas se ustavljajo vse prisilne uprave (sekvestracije) kakor tudi odvzemi premičnih stvari (transferracije), izvedene zaradi izvršbe, odnosno zavarovanja.

(2) Odredbe odstavka (1) veljajo tudi za vse osebe, ki so zavezane za dolg kmetov kot poroki ali kot solidarni dolžniki.

§ 2.

(1) Prisilne javne prodaje (izvršilne dražbe) premične ali nepremične imovine kmetov, ki se opravijo po dnevu, ko je bil vložen predlog zakona o zaščiti kmetov pri narodnem predstavnštvu (dne 19. marca 1932), se razveljavljajo, če je kupec sam tisti, ki je zahteval izvršbo (zahtevajoči upnik), ali pa z njim⁴ v sorodstvu ali svaštvu do druge stopnje ali njegov zastopnik (pooblaščenec).

(2) Kupec je dolžan vrniti kmetu kupljene premične stvari ali nepremičnine, če mu vrne kmet kupno ceno s 6% obresti na leto od dne, ko je kupec ceno položil. Če ni kupcu več mogoče, da bi te stvari vrnil, ker so prešle v druge roke, ali iz drugega razloga, je dolžan nadomestiti kmetu pravo vrednost, ki so jo te stvari imele na dan opravljene javne prodaje, kmet pa mu mora v tem primeru vrniti hkratu kupno ceno s 6% obresti na leto od dne, ko je kupec ceno položil. To povračilo se sme zahtevati najdalj v 6 mesecih od dne, ko dobi ta zakon moč. Prav tako je kupec dolžan povrniti škodo, ki jo je zavezanec-kmet pretrpel zbog tega, ker mu more kupec stvar vrniti samo z bremenom ali v poslabšanem stanju.

(3) Za povračilo nepremičnin v ponovno svojino kmeta se prenosna taksa ne plačuje.

(4) Za spore o povračilu stvari ali o povračilu škode po prednjih odstavkih je pristojno izvršilno sodišče, na področju, na

katerem spada izvršba v pristojnost občin upravnih oblastev, pa je pristojno ono sresko, odnosno prvostopno (okrožno) sodišče, na čigar področju se je izvršba izvedla.

§ 3.

(1) Kmet je dolžan plačati na terjatev, katere prisilna izterjava je po predpisih § 1. odložena, obresti po 6% na leto, in to od dne tožbe, razen če niso z razsodbo, poravnavo ali drugo osnovo (izvršilnim naslovom) določene nižje obresti.

(2) Če dovoli upnik dolžniku - kmetu prostovoljno, da se odloži plačilo terjatve, ki je dospela, in sicer pred vloženo tožbo zaradi njenega plačila, ali če odstopi od že pokrenjene pravde, ne da bi zahteval kakršnihkoli pravnih stroškov, sme dogovoriti obresti do največ 10% na leto, neglede na višino prej dogovorjenih obresti.

(3) V najvišji znesek letnih obresti se morajo všteti tudi vsa postranska plačila ali dajatve, za katere se je dolžnik zavezal poleg obresti, kakor so to: provizije, konvencionalne kazni, stroški in podobno.

(4) Dogovor o obrestih je ničn, kolikor presegajo dogovorjene obresti s tem paragrafom dovoljeno najvišjo stopnjo. Obresti nad stopnjo, dovoljeno s tem paragrafom, se ne smejo prisojati niti zavarovati niti z izvršbo izterjevati, najsi so določene s pravomočno razsodbo ali z drugo osnovo (izvršilnim naslovom).

§ 4.

(1) Za vso državo se uveljavljajo predpisi §§ 65., odstavkov (1) in (2), 69., 119., 133., 134., 148., 165., odstavka (5), 209. in 230. zakona o izvršbi in zavarovanju z dne 9. julija 1930., „Službene novine“ štev. 165-LXII., za področje vrhovnega sodišča v Sarajevu, banskega stola v Zagrebu in apelacijskega sodišča v Novem Sadu pa tudi predpisi § 113. tega zakona. S tem pa se

ne posega v veljavo predpisov §§ 1. in 2. pričujočega zakona.

(2) Kjer se v predpisih, navedenih v odstavku (1) tega paragrafa omenja sodišče, je razumeti na področju kasacijskega sodišča v Beogradu in velikega sodišča v Podgorici izvršilno oblastvo; kolikor se pa ti predpisi sklicujejo na predpise zakona o izvršbi in zavarovanju, ki niso uveljavljeni s tem zakonom, se morajo razumeti dotični predpisi civilnih pravnih postopnikov, odnosno zakonov o izvršbi, ki velja danes na poedinih področjih kraljevine, kolikor je pač ustreznih predpisov v teh zakonih.

(3) Predpisi §§ 486. in 487. zakona o sodnem postopku v civilnih pravadah za Srbijo se uporabljajo tudi še nadalje, če ne nasprotujejo predpisom, omenjenim v odstavku (1).

(4) Predpisi prednjih odstavkov se uporabljajo tudi na izvršbe, ki so na dan, ko dobi ta zakon moč, že v teku, kolikor prisilna javna prodaja (izvršilna dražba) še ni pravomočno izvedena.

§ 5.

Če zaide denarni zavod, dokler trajajo odložitve iz § 1., v plačilne težave zbog motnjav v kreditnih razmerjih, povzročenih po obliki kreditni krizi ali po neobičajnem in prekomernem dviganju vlog, a so ob tem času po bilanci aktiva večja od pasiv, sme izdati ministriški svet na zahtevo tega zavoda samega po predlogu ministra za trgovino in industrijo za vsak tak primer uredbo z zakonsko veljavo, s katero se določijo rokovi za izplačilo vlog in drugih terjatev kakor tudi vsi drugi ukrepi, tudi glede preustrojitve zavoda, ki so potrebni za njegovo redno poslovanje in za varnost vlagateljev in ostalih upnikov. V ta namen sme postaviti minister za trgovino in industrijo tak denarni zavod in vse njegovo poslovanje pod stalno nadzorstvo svojega komisarja.

§ 6.

(1) Za kmeta po tem zakonu se smatra vsakdo, ki obdeluje zemljo sam ali s člani svoje rodbine in čigar obdavčeni dohodek dohodek izvira pretežno od kmetijstva, če ne presega njegovo posestvo površine 75 ha orne (za obdelovanje sposobne) zemlje (njive, sadovnjaki, vinogradi, travniki razen pašnikov), odnosno pri rodbinski zadrugi 150 ha orne (za obdelovanje sposobne zemlje) zemlje.

(2) Za kmete po predpisih odstavka (1) se smatrajo tudi osebe, ki morajo zbog bolezni ali nedostatka zadostne delovne moči, svoje in svoje rodbine, ali zbog drugih neodvratnih zadržkov obdelovati svojo zemljo z drugimi osebami, nadalje maloletni otroci kmetov, dokler traja njih maloletnost, kakor tudi zapuščine (mase) za kmeti, dokler se ne predajo (izroče) naslednikom.

(3) Potrdila o činjenicah iz odstavkov (1) in (2) tega paragrafa izdajejo občinska oblastva (občinska sodišča, občinsko poglavarstvo) na zahtevo dolžnika - kmeta ali na zahtevo izvršilnega oblastva; ta potrdila morajo biti potrjena po sreskem načelstvu, razen če so jih izdala mestna načelstva kot prvostopna upravna oblastva (§ 19, odstavek (2), točka 1. zakona o notranji upravi).

§ 7.

Odločbo o odložitvi po predpisu § 1. izda sodišče (izvršilno oblastvo) po službeni dolžnosti ali na dolžnikovo zahtevo, če sodišču ni znano, da je dolžnik kmet. V tem drugem primeru zaprosi sodišče (izvršilno oblastvo) po službeni dolžnosti za potrdilo iz § 6. Dokler se ne izda pravomočna odločba o odložitvi iz § 1., se izvršilno postopanje ustavlja.

§ 8.

(1) Predpisi tega zakona se ne uporabljajo na terjatve Narodne banke, Državne

hipotekarne banke in Priviligirane agrarne banke.

(1) Predpisi tega zakona, razen predpisov iz § 4., se ne uporabljajo niti na državne terjatve, kolikor se vodi izvršba na osnovi civilnih pravnih (izvršilnih) zakonov, na terjatve samoupravnih teles in njih hranilnic, združenih organizacij, ki so osnovane in poslujejo po veljavnih zakonih o zadrukah, dalje na preživninske terjatve (alimentancije), ki pripadajo komu zoper dolžnika na osnovi dolžnikove vzdrževalne dolžnosti, na terjatve, ki izvirajo iz kaznivega dejanja, kakor tudi ne na terjatve, ki so nastale potem, ko je ta zakon dobil moč. Za take se ne smatrajo terjatve iz odstavka (2) § 3.

§ 9.

(1) Ta zakon stopi v veljavo, ko ga kralj podpiše, dobi pa. razen predpisa § 4., obvezno moč, ko se razglasi v „Službenih novinah“. Predpisi § 4. dobe obvezno moč po preteku 15 dni od dne razglasitve tega zakona.

(2) Minister pravde se pooblašča, da izda uredbe in navodila, potrebna za izvrševanje tega zakona, in to kolikor segajo tudi v pristojnost drugih ministrov, sporazumno s temi, zlasti pa da predpiše natančnejše odredbe o tem, kdo se naj smatra za kmeta, in da določi pojem rodbinske zadruge po § 6.

Našemu ministru pravde priporočamo, naj razglasi ta zakon, vsem Našim ministrom, naj skrbe za njegovo izvrševanje, oblastvom zapovedujemo, naj po njem postopajo, vsem in vsakomur pa, naj se mu pokoravajo.

* * *

Kakor smo že uvodoma omenili, stopijo 6. maja 1932 v veljavo nekatere odredbe zakona o izvršbi in zavarovanju. Vsebina teh odredb je naslednja:

§ 65, prvi in drugi odstavek določa, da

mora zahtevajoči upnik predhodno sam založiti izvršilne stroške in da mora zavezanec, kolikor za gotove primere ni določeno drugače, povrniti zahtevajočemu upniku vse stroške, povzročene z izvršilnim postopanjem, kolikor so bili potrebni za primerno ostvareitev njegovega zahtevka. O tem, kateri stroški so bili potrebni, odloči sodišče.

§ 69 odreja, da se sme za poplačilo denarne terjatve, ki brez pripadkov ne presega 1000 Din, dovoliti prisilna uprava ali prisilna dražba na nepremičnine samo tedaj, če upnik verjetno izkaže, da izvršba na dolžnikovo nepremično imovino ni privedla njegove terjatve do popolnega poplačila ali če upnik verjetno izkaže, da dolžnik nima nobene premične imovine ali samo premično imovino, iz katere ne bo moči poplačati upnikove terjatve.

§ 119 določa, da se na dražbi ne smejo sprejeti taki ponudki, ki ne dosežejo pri hišah polovice, pri posestvih in zemljiščih pa ne dveh tretjin ugotovljene vrednosti. Na predlog hipotekarnega upnika ali na predlog zavezanca sme sodišče določiti, ako na to pristane zahtevajoči upnik, tudi večji znesek kot najmanjši sprejemljivi ponudek.

§ 133 predpisuje, da določi sodišče z oklicom dražbeni narok tako, da mine od dne, ko se oklic prvič objavi ali nabije na sodni deski, 1—2 meseca. Od dne, ko se je dražba dovolila, do dražbenega naroka pa mora biti presledek 3 mesecev.

§ 134 obsega podrobne določbe o tem, kaj mora vsebovati dražbeni oklic.

§ 148 odreja, da se zemljišče ne sme domekniti, če ni bila na dražbenem naroču podana ponudba vsaj v višini najmanjšega sprejemljivega ponudka. Ponovni dražbeni narok določi sodišče, če to predlaga zahtevajoči upnik v enem mesecu po brezuspešnem dražbenem naroču.

§ 165, peti odstavek, predpisuje, da se ustavi in odloži dražbeno postopanje, če upnik v enem meseca po brezuspešnem dražbenem naroku ni predlagal novega naroka, odnosno, če je bil tudi drugi narok brezuspešen. V takem primeru ni moči za kmetijska posestva ali zemljišča predlagati, da se dovoli novo dražbeno postopanje, preden preteče pol leta od drugega dražbenega naroka.

§ 209 našteva stvari, ki ne smejo biti predmet izvršbe. To so: posteljina, perilo, pohištvo, peči, kolikor je je to neizogibno potrebno zavezancu, hrana in kurivo potrebno zavezancu, članom njegove rodbine in služabništvu za 4 tedne. Pri zavezancu, ki mu je poljedelstvo glavni vir za vzdrževanje, se ne sme zarubiti: 1 plug, 1 brana, 1 voz, 1 motika, 1 sekira, 1 rovnica, 1 kosa, 2 vola ali 2 vprežna konja ali 1 krava s teletom do 1 leta, 10 ovac ali 5 svinj ali 5 koz in toliko hrane ali krme, kolikor je treba do nove krme. Če zavezanec ni poljedelec, se mu ne sme zarubiti po njegovem izboru 1 molzna krava ali 3 ovce ali 3 koze in potrebna krma, če so te živali potrebne za prehrano zavezance in njegove rodbine. Nadalje ne smejo biti predmet izvršbe: podpore v gotovini, hrani, obleki ali drugih stvareh, ki se dajo zavezancu, da se mu omili beda: pri javnih uslužbencih, učiteljih, advokatih, zdravnikih in osebah, ki opravljajo znanstven ali umetniški poklic, vsi predmeti, ki so potrebni za opravljanje javne službe ali znanstvenega odn. umetniškega poklica, tako tudi spodobna obleka. Ne smejo se zarubiti orodje in drugi predmeti, ki so zavezancu neizogibno potrebni za opravljanje njegovega rokodelstva, male obrti ali kakšnega pridobivanja v obliki ročnega dela, brez katerih zavezanec ne bi mogel najnujnejše vzdrževati sebe in rodbino. Sem spadajo tudi ribiške ladje z opremo, pri babicah pa predmeti, potrebni za osebno

opravljanje poklica. Pri osebah, katerih denarni prejemki so po zakonu v celoti ali deloma izvzeti od izvršbe, se ne sme zarubiti oni del gotovine, najdene pri njih, ki ustreza dohodku za čas od rubeža do prvega plačilnega roka teh prejemkov.

§ 250 obsega določbe glede postopanja pri dražbah premičnih stvari. Če nihče ne ponudi izklicne dražbene cene, se sprejmejo tudi manjše ponudbe, vendar pa ni sprejemati ponudb, ki ne dosežajo tretjine cenilne vrednosti. Stvari iz platine, zlata in srebra se ne smejo prodajati pod kovinsko vrednostjo. Domaknjena stvar se preda kupcu samo, če takoj položi kupnino v gotovini. Kupec mora stvar takoj prevzeti. Če kupec ne položi kupnine do konca dražbe, se mora dotična stvar takoj iznova prodajati. Prvi kupec je odgovoren za razliko v ceni, ki bi nastala in za stroške ponovljene dražbe, sme pa biti sam tudi ponudnik na ponovni dražbi.

* * *

Za posojilnice in za vse druge zadrage je važna odredba § 8, ki našteva ustanove, za katere ta zakon ne velja. Narodna banka, državna hipotekarna banka, privilegirana agrarna banka, samoupravne hranilnice in vse združne organizacije morejo svoje terjatve od dolžnikov izterjavati ravno tako kakor poprej brez vsake omejitve. Da se je ta pravica ohranila za zadrage neokrnjena, je umevno samo ob sebi. Saj so ravno zadrage bolj kakor vsaka druga ustanova ščitile kmeta, mu pomagale z nizkobrestnimi posojili in ga varovale izkoriščanja. To dejstvo se je vzelo v poštev pri sestavljanju sedanjega zakona. Merodajni faktorji so bili uvidevni dovolj, da za zadrage niso uvedli izjemnih odredb v uverjenju, da bodo združne organizacije tudi v sedanjih izrednih razmerah kmetovalcu najjačja zaslomba.

Ant. Kralj:

Važna rzsodba o davčni prostosti zadrug.

V čl. 76 zakona o neposrednih davkih so določeni pogoji, pod katerimi se zadrugam priznava prostost plačevanja družbenega davka. Ti pogoji so:

1. zadruga mora biti včlanjena v zvezi, ki šteje najmanj 20 zadrug.
2. zadruga ne sme deliti čistega dobička,
3. članom upravnega in nadzornega odbora ne sme dajati tautijem,
4. zadrugin rezervni zaklad se ne sme nikakor in nikoli deliti med zadrugnike.

Ministerstvo financ je bilo z razpisom od 28. februarja 1930, št. 13.377 davčnim oblastem naročilo, naj priznavajo davčno prostost samo takim zadrugam, ki izpolnjujejo našete pogoje, poleg tega pa je še dodalo nov pogoj, da mora namreč zadruga, ki hoče doseči davčno prostost, poslovati le s svojimi člani.

Ta pogoj v čl. 76 ni omenjen, pač pa ga navaja čl. 84, toda ne v zvezi z davčno prostostjo, ampak pri odredbah, kedaj se v davčno podlago ne vračuna oni poslovni presežek, ki ga zadruga povrne članom v razmerju njihovega poslovanja z zadrugo. Čl. 84. predpisuje, da se ne sme v davčno podlago pritegniti, oziroma da se ne sme obdavčiti članom povrnjeni popust (t. zv. blagovna dividenda), ako zadruga:

1. razdeljuje blago samo svojim članom, predeluje ali prodaja samo svoje izdelke, odnosno pridelke članov ali če omejuje poslovanje izključno na člane.
2. sploh ne plačuje obresti na deleže ali plačuje samo omejene obresti, ki ne presegajo 6^oo.
3. daje članom, ki imajo samo en delež, enako pravico do obresti kakor onim, ki imajo več deležev ter tudi sicer enako po-

stopa z vsemi člani (n. pr. glede glasovalne pravice na občnih zborih).

Na prvi pogled je razvidno, da obravnavata člena 76 in 84 stvari različnega značaja; člen 76 razpravlja o pogojih za popolno oprostitev od plačevanja družbenega davka, čl. 84 o pogojih za izločitev članom povrnjenega popusta iz obdačbene podlage, torej le o pogojih za davčno olajšanje, ne za davčno oprostitev.

Razpis ministerstva financ z dne 28. februarja 1930 ni bil v zakonu utemeljen. Vendar so se ga podrejene davčne oblasti morale držati in so izpolnjujoč ta navodila odrekale davčno prostost zadrugam, ki so poslovale z nečlani.

Med zadrugami, ki se je od njih na ta način protizakonito zahtevalo plačevanje družbenega davka, je bila tudi Gospodarska zadruga v Šmarju pri Jelšah. Zadruga se je proti odmerjenemu ji družbenemu davku pritožila pri vseh instancah, nazadnje pri drž. svetu kot vrhovnem upravnem sodišču.

Državni svet je v tej zadevi izdal rešenje štev. 48.644/31, od 16. marca 1932, ki je principijelne važnosti za vse zadruge. Zaradi velikega pomena te rzsodbe jo navajamo v dobesednem prevodu. Izpustili smo le uvodoma navedena imena državnih svetnikov. Rzsodba se glasi:

V svojem VI oddelku ... je državni svet vzel v pretres tožbo Gospodarske zadruge v Šmarju pri Jelšah, katero zastopa Ogrizek dr. Anton, odvetnik iz Celja, vloženo proti rešenju ministrstva financ (oddelek za davke) od 6. julija 1931. leta, št. 35.269, s katerim se je zadrugi predpisal družbeni davek za leto 1929 in 1930 zato, ker dela tudi z nezadrugniki. Proučivši tožbo, osporjeno rešenje in ostale spise, ki se na-

našajo na ta predmet, kakor tudi ministrov odgovor na tožbo, poslan s pismom od 11. dec. 1931. l. št. 84.505, našel je državni svet, da osporjeno rešenje ne odgovarja zakonu.

V čl. 74 zakona o neposrednih davkih so naštetí davčni subjekti družbenega davka in so med njimi v 1. točki tega člena omenjene tudi zadruga kot podjetja, ki so podvržena plačevanju te davčne oblike. Ali v čl. 76, v katerem so našete izjeme od pravila, postavljenega v čl. 74, je predpisano osvobojenje od tega davka za vse zadruga, osnovane po zakonih o združništvu, ako ne delijo dobička, ako ne dajejo taniijeme članom upravnega in nadzornega odbora in ako se njihove rezerve v nobenem slučaju ne morejo porazdeliti med zadrugnike. Iz tega sledi, da zadruga v načelu podleži plačevanju družbenega davka, ali so ga oproščene vse one, katere izpolnjujejo pogoje iz točke 7 čl. 76.

V tem konkretnem slučaju davčna oblast ne osporava, da tožeča zadruga izpolnjuje vse pogoje, predpisane za osvobojenje v 7. točki čl. 76, ali trdi, da podleži plačevanju

družbenega davka zato, ker dela tudi z nezadrugniki. Med tem pa iz poprej povedanega sledi, da izključno delo z zadrugniki ni pogoj za davčno osvobojenje zadruga, zaradi česar je v tem slučaju davčna oblast pogrešila, ker je delo z nečlani vzela kot razlog za odmero davka tožeči zadrugi, kateri se drugače ne osporavajo zakonski pogoji za davčno osvobojenje. To se je moglo storiti tem manj, ker je poslovanje z nečlani predvideno tudi v pravilih tožeče zadruga (§ 2 pod a). Če pa, kakor je bilo obrazloženo, ni sporno, da tožeča zadruga izpolnjuje zakonske pogoje za osvobojenje, potem to pomenja, da ima po zakonu pravico do davčnega osvobojenja. Ta pravica, ki jej izvira iz zakona, pa se ji ni mogla osporiti s pozivom na razpis ministra financ od 28. februarja 1930, št. 13.377.

Zaradi tega in na osnovi čl. 17 in 34 zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih in tar. št. 52 zakona o taksah državni svet razsoja, da se razveljavi rešenje ministra financ (oddelek za davke) od 6. julija 1931 št. 35.269.“

Ant. Kralj:

Izpremembe in dopolnitve taksnega zakona.

Z zakonom z dne 25. III. 1932 (32. kos Službenega lista z dne 23. IV. 1932) so bile v zakon o taksah sprejete razne izpremembe in dopolitve, ki so deloma važne tudi za zadruga. V naslednjem navajamo samo one premembe, ki imajo tudi za zadruga svoj pomen.

V čl. 51 taksnega zakona je izpremenjen prvi odstavek, ki ga odslej nadomešča naslednja naredba:

„Če se na listine, izdane v privatnem prometu, ki so zavezane plačilu takse v kolkih ali uporabi taksnega papirja, ne prilepí takoj ob nastanku listine nobena ali se prilepí nepopolna taksa ali se taksa ne prilepí

in ne uniči po predpisih ali se listina v 15 dneh od dne, ko se je sestavila, ne prijavi ali se ne uporabi predpisani taksni papir in pridejo taki spisi kakorkoli pred oblastvo, se pobere poleg doplačila redne takse kazenska taksa v znesku trikratne neplačane, nezadostno ali nepredpisno položene takse. Če se prijavijo take listine v 15 dneh od njih nastanka, toda se takse v tem roku ne plača, se pobere poleg redne takse tudi kazenska taksa v enkratnem znesku.

Redno takso in doplačilo kazenske takse plača lastnik listine, za potrdila o prejemu najemnine pa izdajatelj listine.

Glede kupnih in prodajnih pogodb o nepremičninah je nastala izprememba, da če se pogodba v 15 dneh sicer prijavi, taksa pa ne plača, se obsodijo pogodniki še na kazen v znesku enkratne redne kazni (doslej je kazen znašala trikratni znesek redne takse).

V tar. post. 14 se na koncu dodaja kot 4. pripomba nova odredba glede najemninskih pogodb, ki se glasi:

„Za pogodbe ali listine o najemu zgradb, stanovanj in lokalov se plačuje po velikosti letne najemnine

preko 2.400 Din	do 3.600	taksa	10.—	Din
„ 3.600	„ 6.000	„	20.—	„
„ 6.000	„ 10.000	„	30.—	„
„ 10.000	„ 20.000	„	50.—	„
„ 20.000	„ 30.000	„	100.—	„
„ 30.000	„ 50.000	„	200.—	„

Ta taksa se plačuje ne glede na to, za koliko časa se pogodba sklepa. Za stanovanja in lokale izpod 2.400 Din letne najemnine kakor tudi podnajeme ni treba sestavljati najemne pogodbe.

Vsi lastniki stanovanj in lokalov morajo sestaviti pogodbo ali listino o najemu in plačati takso v 15 dneh od dneva vsetitve, drugače plačajo razen redne takse še petkratni znesek redne takse za kazen. Za že obstoječe najeme se morajo sestaviti pogodbe in plačati takse po tem predpisu najkasneje do dne 1. julija 1932.

V tar. post. 33 se doda na koncu prvega odstavka:

„Za potrdila ali priznanice o prejeti najemnini za stanovanja in lokale se plačuje:	do 500 Din	taksa	1.—	Din
od 500 Din	„ 1.000	„	2.—	„
„ 1.000	„ 2.000	„	5.—	„
„ 2.000	„ 3.000	„	10.—	„

preko 3.000 Din za vsakih 100 Din še 0.25 Din.

Lastniki stanovanj in lokalov morajo izdajati priznanice s predpisano takso o prejeti najemnini, drugače se kaznujejo po čl.

51 zakona o taksah s trikratnim, oziroma enkratnim zneskom redne takse.

Tar. post. 25 se izpreminja in se glasi:

„Za vsako ponudbo na ofertalnih licitacijah pri državnih uradih in samoupravnih telesih in imovinskih občinah se plačuje taksa od proračunane vrednosti licitiranega posla

preko Din	do Din	takse Din
	20.000.—	50.—
20.000.—	100.000.—	100.—
100.000.—	500.000.—	200.—
500.000.—	1.000.000.—	300.—

Za posle, za katere se proračunjena vsota ne objavlja, se plačuje taksa po velikosti ponudene cene.

V tar. post. 34 se doda na koncu prvega odstavka:

„Na obračune denarnih zavodov in delniških družb o eskontiranju menic, zastavnih listov in podobnih listin se plačuje taksa 1.— Din.“

Denarni zavodi morajo izdajati take obračune, drugače se kaznujejo.

V tar. post. 36 se dosedanja taksa 0.50 Din za čeke, bōne in priznanice v bančnih poslih med privatnimi osebami povišuje na 1.— Din.

Tar. post. 47 se razširja na vse kraljevino in se izpremenjena glasi:

„Za odločbe vseh oblasti o odobritvi administrativnih prepovedi na prejemke državnih uslužbencev, ki se izdajo na njih prošnjo za račun drugih oseb, se plačuje 10/o.“

V tar. post. 99a so uvedene razne takse na raznovrstne predstave in prireditve. Te takse se ne pobirajo za predavanja in razstave, ki služijo v poučne, prosvetne in gospodarske namene.

Na vso državo se razširjajo tarifne postavke 89 (o projektih za izkoriščanje vodnih sil), 90 (o odobritvi načrtov na naprave s parnim, motornim, električnim in plinskim pogonom), 90a (za strokovni pregled in

rabno odobritev strojnih, električnih in plinskih naprav in instalacij), 91 (pooblastitve za opravljanje obrta po zakonu o obrtih), 92 (dovolitve za opravljanje obrta). Izpremenjene so tudi takse po tar. post. 100 o vozilih (avtomobilih, motociklih, fajakarskih vozovih in biciklih). Na novo je dodana tar. post. 318 a, ki uvaja šolnino za pohajanje vseh državnih šol za otroke davkoplačevalcev, ki plačujejo nad 300 Din davka na leto.

Začenši s 1. septembrom 1932 bodo odpadli iz prometa kolki po 0.10 in 0.20 Din, mesto njih pa se uvedejo kolki po 0.25 Din.

Iz našega združništva.

Znamenit jubilej. Letos je preteklo 60 let, odkar je bila ustanovljena Okrajna posojilnica v Ljutomeru, ki je od obstoječih kreditnih zadrug najstarejša slovenska posojilnica. Istega l. 1872 je bila tudi še ustanovljena hranilnica in posojilnica v Sv. Jakobu v Rožu. Obe posojilnici sta bili prvotno osnovani kot društvi, ker tedaj posebnega združnega zakona še ni bilo in je bil izdan še-le leta 1873. Dve leti po svoji ustanovitvi je posojilnica opustila društveno obliko in se preosnovala v zadrugo ter je bila kot taka vpisana v združni register 27. oktobra 1874.

L. 1890 je imela posojilnica že 361 članov, njen denarni promet je znašal 235.396 gld., vplačani deleži 27.525 gld., hranilne vloge 169.752 gld., posojila 151.743 gld., rezervni zaklad pa 14.798 gld.

L. 1900 je bilo združnikov 771, promet je znašal 544.645 K, vplačani deleži 90.472 K, hranilne vloge 454.253 K, posojila 524.051 K, rezervni zakladi 78.446 K.

L. 1910 je imela posojilnica 710 članov, denarni promet je znašal 865.586 K, deleži 86.094 K, hranilne vloge 603.485 K, posojila 716.094 K, rezervni zaklad 97.913 K.

L. 1931 je bilo članov 985, denarni promet je znašal 30.026.204 Din, deleži 11.370 dinarjev, hranilne vloge 7.480.213 Din, po-

Zato se bodo od 1. septembra 1932 dalje morale kolkovati javne objave zaradi materialne koristi s kolkom za 0.25 Din.

Ravno tako se bodo morali tudi računni, note, poročila in podobni spisi, ki jih izdajajo trgovci in obrtniki o svojih terjativah, kolkovati odtlej naprej s kolkom za 0.25 Din in sicer brez ozira na vsoto.

Na čeke, bone in priznanice pri poštni hranilnici bo treba od 1. septembra 1932 dalje isto tako devati kolke po 0.25 Din (mesto dosedanjih 0.10 Din); odtlej se kolkujejo po dosedanjih predpisih.

sojila 4.646.943 Din, rezervni zaklad 244.058 dinarjev.

Napredek posojilnice je torej povsem zadovoljiv, iz česar se vidi, da uživa zaupanje prebivalstva. Njeni voditelji so bili vedno na svojem mestu. Tudi sedanja uprava stremi za vedno večjim napredkom. Naj bi se zavod tudi v bodoče tako lepo razvijal kakor doslej v korist vse ljutomerske okolice!

Davki in takse.

Zgradarinski davek. Mnogo je posojilnic, ki imajo svoje poslovne prostore v župniščih in sicer brezplačno. Nastane vprašanje, ali mora cerkvena občina (ali kak drug lastnik ali uživalec župnišča) od takih prostorov plačati zgradarinski davek, čeprav posojilnica ne plačuje nobene najemnine. V takih primerih se je ravnati po predpisu člena 34, druga točka, zakona o neposrednih davkih. Tu je določeno, da tvori davčno osnovo pri zgradbah, ki faktično niso oddane v najem, vrednost letne najemnine, ki se plačuje za najbližje podobno stanovanje ali najbližjo podobno obratovalnico. Če ni predmeta za primerjanje, ugotovi vrednost letne najemnine davčni odbor z ocenitvijo po dejanskih krajevnih razmerah. Brezplačna prepuštevitev poslovnih prostorov posojilnici torej ne daje pravice, za uporabo doličnih prostorov zahtevati oprostitev zgradarinskega davka.

Občni zbor Živinorejske selekcijske zadruge Št. Jurij pri Grosupljem, r. z. z. o. z., se vrši dne 29. maja 1932 ob 7. uri zjutraj. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. poročilo nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1931. 4. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Kostanjevici, r. z. z. n. z., se bo vršil 22. maja 1932 ob 3. popoldne v posojilničnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje in odobritev zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1931. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Ljudske posojilnice v Kočevju, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 23. maja 1932 ob 2. uri popoldne v posojilniških prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1931. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. čitanje revizijskega poročila. 6. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice pri Sv. Kunigundi na Pohorju, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 29. maja 1932 ob 13. uri v posojilniški pisarni. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje računskega zaključka za leto 1931. 3. slučajnosti.

Redni občni zbor Občerkoristne stavbene zadruge „Ljudski dom“ v Ljubljani, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 3. junija 1932 ob 6. uri zvečer v poslovnem prostoru. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev letnega računa. 4. slučajnosti.

Vabilo na XI. redni občni zbor Osrednje čipkarske zadruge v Ljubljani, r. z. z. o. z., ki se bo vršil v nedeljo dne 29. maja 1932 ob 10. uri popoldne v prostorih zadruge, Kongresni trg 2. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. odobritev računskega zaključka. 4. volitev nadzorstva. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Zadrugne tiskarne v Ljubljani, r. z. z. o. z., bo v sredo, 1. junija 1932 ob četrti na 12 v posvetovalnici Jugoslovanske tiskarne v Ljubljani. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev letnega računa in bilance. 4. sklepanje o porabi čistega dobička v smislu § 12 zadr. pravil. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Loškem potoku, r. z. z. n. z., bo 29. maja 1932 ob 3. uri popoldne v posojilničnih prostorih na Tabru. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. poročilo nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1931. 4. volitev načelstva. 5. volitev nadzorstva. 6. čitanje revizijskega poročila. 7. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Leskovici, r. z. z. n. z., ki se bo vršil 29. maja 1932 ob 15. uri v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. potrjenje rač. zaključka za leto 1931. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. poročilo o izvršeni reviziji. 6. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Loki pri Zidanem mostu, r. z. z. n. z., se bo vršil 25. maja 1932 ob pol 3. popoldne v poslovnih sobi v hiši št. 3. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nad-

zorstva. 2. potrjenje računskega sklepa za 1931. 3. volitev načelstva.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Lučah, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo 22. maja 1932 ob 12. uri popoldne v občinski pisarni. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. potrjenje rač. zaključka za leto 1931. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Lesne zadruge v Lučah v Savinjski dolini, r. z. z. o. z., se bo vršil v nedeljo dne 22. maja 1932 ob 13. uri v občinski pisarni. Dnevni red: 1. čitanje zadnjega zapisnika o občnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. potrjenje rač. zaključka za leto 1931. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega konzumnega društva v Lučah, r. z. z. o. z., se bo vršil v nedeljo dne 22. maja 1932 ob 14. uri v občinski pisarni. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. potrjenje računskega zaključka za leto 1931. 4. volitev nadzorstva. 5. čitanje revizijskega poročila. 6. slučajnosti.

Redni občni zbor Stavbne zadruge „Prosvetni dom“ v Novem mestu, r. z. z. o. z., bo v ponedeljek dne 23. maja 1932 ob 18. uri v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1931. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. čitanje revizijskega poročila. 6. slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetске zadruge okoliša občine Ovshe, r. z. z. o. z., se bo vršil v nedeljo dne 22. maja 1932 ob 15. uri v šoli na Dobravi pri Kropi. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika ustanovnega občnega zbora. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 4. odobritev računskega zaključka za leto 1931. 5. volitev nadzorstva. 6. slučajnosti.

Občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Poljčanah, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 5. junija 1932 ob 3. uri popoldne v posojilničnih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev računskega zaključka za leto 1931. 3. volitev načelstva in nadzorstva. 4. čitanje revizijskega zapisnika. 5. slučajnosti.

Izredni občni zbor Elektro-strojne zadruge v Podblici, r. z. z. o. z., se bo vršil 29. maja 1932 ob 3. uri popoldne na Jamniku št. 13. Dnevni red: 1. volitev načelstva. 2. volitev nadzorstva. 3. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice pri Št. Petru nižje Maribora, r. z. z. n. z., se bo vršil 22. maja 1932 ob 3. uri popoldne v posojilničnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje in odobritev zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobritev računskega zaključka za leto 1931. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva v Rovtahn, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 29. maja 1932 ob pol 3. uri popoldne v društveni pisarni. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev računskega zaključka za leto 1931. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Sodražici, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 22. maja 1932 ob pol 3. uri popoldne v uradnih prostorih v župnišču. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. Poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobritev računskega zaključka za l. 1931. 5. Nadomestna volitev načelstva. 6. volitev nadzorstva. 7. slučajnosti.

Občni zbor Pašniške in bikorejske zadruge v Solčavi, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 25. maja 1932 ob 8. uri v prostorih Kmetijske zadruge v Solčavi. Dnevni red: 1. čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva. 3. potrjevanje rač. zaključka za leto 1931. 4. volitev načelstva. 5. volitev namestnikov oz. rodov. komisije. 6. revizijsko poročilo. 7. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Štičeni, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo 29. maja 1932 ob 7. uri v uradnem prostoru. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev računskega zaključka za leto 1931. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Škalah, r. z. z. n. z., se vrši dne 29. maja 1932 ob 8. uri dopoldne v posojilniškem prostoru. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. potrjevanje rač. zaključka za leto 1931. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Šmarju, r. z. z. n. z., se bo vršil 29. maja 1932 ob 7. uri zjutraj v posojilniških prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. poročilo nadzorstva. 3. odo-

britev računskega zaključka za leto 1931. 4. volitev načelstva. 5. volitev nadzorstva. 6. čitanje revizijskega poročila. 7. slučajnosti.

Občni zbor Mlekarske zadruge v Šmarci, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 29. maja 1932 popoldne ob 4. uri v pisarni Električno - strojne zadruge v Šmarci. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. čitanje revizijskega poročila z dne 27. junija 1931. 4. odobrenje računskega zaključka za leto 1931. 5. volitev 1 člana v načelstvo. 6. volitev dveh članov v nadzorstvo. 7. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Šmartnem na Pohorju, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 26. maja 1932 v uradni sobi v kaplaniji po prvi sv. maši ob pol 8. uri. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev rač. zaključka za leto 1931. 3. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Toplicah, r. z. z. n. z., se bo vršil 29. maja 1932 ob pol 8. uri dopoldne v lastnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. čitanje revizijskega poročila. 6. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice pri Veliki nedelji, r. z. z. n. z., ki se bo vršil dne 29. maja 1932 ob 2. uri popoldne v uradnem prostoru. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. odobrenje rač. zaključka za l. 1931. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Gospodarska zveza v Ljubljani notira

naslednje cene: Tomaževa žlindra baza 18 %
Din 94.—; rudninski superfosfat v vrečah po 50 kg à Din 90.— in po 100 kg à Din 90.—; kalijeva sol po 100 kg Din 166.—, kostni superfosfat Din 118.—; apneni dušik v pločevinastih bobnih Din 215.—; kostna moka Din 95.—; mešano gnojilo „KAS“ Din 133.—; mavec (gips) Din 40.—; nitrofoskal v vrečah Din 140.—; cement dalmatinski Din 54.—; cement Trbovlje v papirnatih vrečah Din 64.—; klajno apno Din 275.—; lanene tropine Din 2.—; modra galica Din 5.80; žveplo Din 3.20. Pri vagonem odjemu se cene za gnojila in cement znatno znižajo na franco vsaka postaja. Mlatilnice s tresali in reto Din 4.100.—; slamoreznice Din 1.700 do 2.000; čistilnik 10 sit Din 1.500; plugi Din 500 do Din 940; reporeznica M. R. Din 550; trijerji Din 2.000 do 3.500; mlatilnice na ročni pogon Din 2.200; robkači Din 900; sadni mlini Din 1.400 do Din 1.700; brzoparilniki Din 1.050 do Din 2.800; kosilni stroji Din 2.000; travniške brane z zvezdnatimi členki Din 900; travniške brane z jeklenimi špicami Din 800; patent motike „Rapp“ Din 70.—.